

David Melding AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

11 Tachwedd 2015

Bil Cymru Drafft

Annwyl David

Yr wyf yn ysgrifennu â sylwadau'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ar y Bil Cymru Drafft a drafodwyd yn y Pwyllgor ar 3 Tachwedd.

Er bod Aelodau yn croesawu newid o'r model datganoli pwerau a roddir i fodel pwerau a gadwyd, rydym yn bryderus y byddai'r trefniadau deddfwriaethol a nodir yn y Bil drafft yn cyfyngu ar y Cynulliad wrth ddeddfu.

Nododd y Pwyllgor y 10 prawf arfaethedig ar gyfer cymhwysedd a geir yng nghymal 3 o'r Bil a nodwyd er bod rhai o'r profion hyn yn bodoli ar hyn o bryd mae eraill sydd yn newydd, neu mae elfennau o'r profion hynny yn newydd. Nid yw'r rheini yn llifo o reidrwydd o fodel pwerau a gadwyd. Dywedwyd y byddai hyn yn cyfyngu mwy ar y Cynulliad na'r hyn sy'n digwydd ar hyn o bryd, er enghraifft y 'profion anghenraid newydd' – sydd yn eu hanfod yn troi cymhwysedd am yn ôl. Nid yw'r Pwyllgor yn fodlon â'r gostyngiad posibl hwn yng nghymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Mynegwyd pryder hefyd ynghylch y diffiniad o awdurdodau cyhoeddus Cymru (Cymal 218 o Atodlen 7A) o fewn y Bil drafft. Ymddengys bod y darpariaethau hyn yn cynnig cwmpas ar gyfer trafodaeth ynghylch a yw cyrff cyhoeddus y gellid eu hystyried yn rhannau annatod o'r sector cyhoeddus yng Nghymru yn cael eu heithrio o'r diffiniad o 'awdurdod cyhoeddus yng Nghymru'. Ymddengys y byddai gwaharddiad o'r fath yn codi yn achos cyrff gyda phwerau cyffredinol neu atodol

nad ydynt wedi eu cyfyngu i 'dim ond mewn perthynas â Chymru' ac mae enghreifftiau yn cynnwys byrddau iechyd lleol a phwerau Swyddfa Archwilio Cymru o dan ddarparu gwasanaethau o dan adran 19 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013. Mae'r Pwyllgor yn teimlo y byddai'n ddymunol cael eglurder ar y pwynt hwn.

O ran y darpariaethau yn y Bil drafft sy'n ymwneud â'r pwyllgor "archwilio". Mae'r Pwyllgor yn cytuno y dylai'r ddarpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cynulliad gael pwyllgor archwilio barhau, ac mae hefyd yn cytuno y dylai trefniadau ar gyfer aelodaeth a chadeiryddiaeth y pwyllgor archwilio fod o fewn cymhwysedd y Cynulliad, fel y cynigir yn y Bil drafft. Fodd bynnag, mae'r Pwyllgor yn credu bod y cyfyngiadau presennol ar aelodaeth a chadeiryddiaeth y Pwyllgor yn briodol ac y dylent barhau.

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod y Bil drafft yn darparu na ellir diwygio'r cyfyngiadau ar aelodaeth pwyllgor sy'n goruchwyllo ACC / SAC. Pan gafodd Atodlen 7 o Ddeddf Llywodraeth Cymru ei diwygio gan y Ddeddf Cyfrifoldeb am Gyllidebau ac Archwilio Cenedlaethol mewn perthynas â goruchwyllo ACC, mewnosodwyd darpariaethau sy'n ymwneud ag aelodaeth a chadeiryddiaeth y pwyllgor y mae swyddogaethau o'r fath yn cael eu dirprwyo iddo. Er ein bod yn cytuno bod y trefniadau presennol ar gyfer aelodaeth o'r pwyllgor 'goruchwyllo' yn briodol, mae'r Pwyllgor yn credu y dylid cael dull gweithredu cyson mewn perthynas â thrin y pwyllgorau 'goruchwyllo' ac archwilio ac y dylai'r ddau fod yn fater i'r Cynulliad benderfynu arno.

Mae Adran 136 o Ddeddf Llywodraeth Cymru yn rhoi i'r Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol y pŵer i archwilio'r defnydd o adnoddau (taliadau i mewn ac allan o Gronfa Gyfunol Cymru) ac adrodd i Dy'r Cyffredin. Roedd y ddarpariaeth hon wedi'i chynnwys yn wreiddiol yn Neddf Llywodraeth Cymru 1998 gan fod y Cynulliad yn un corff corfforaethol.

O ystyried y gwahanwyd y ddeddfwrfa a'r weithrediaeth yn 2006, y pwerau cyllidol sydd wedi'u cynnwys yn Neddf Cymru 2014 a'r ffaith nad yw'r pwerau hyn erioed wedi cael eu defnyddio, mae'n ymddangos nad oes unrhyw gyfiawnhad sylweddol dros gadw'r pŵer hwn.

Yn gywir,

Darren Millar AC

Cadeirydd

copi: Y Fonesig Rosemary Butler AC, Llywydd y Cynulliad

